



**Koninklijk
Conservatorium
Den Haag**

Bachelor Docent Muziek

Hogeschool der Kunsten Den Haag,
Koninklijk Conservatorium

Verslag van de toetsing van voorwaarden

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Samenvatting	3
Scoretabel	4
Introductie	5
Procedure	5
Aanleiding	5
Panelsamenstelling	5
Vorbereiding	5
Visitatiebezoek	5
Rapportage	6
Informatie over de opleiding	6
Beschrijving van de relevante beoordelingsstandaarden	7
Introductie	7
Standaard 3 Toetsing	8
Bevindingen	8
Voorwaarde 1	8
Voorwaarde 2	10
Voorwaarde 3	12
Voorwaarde 4	13
Voorwaarde 5	14
Voorwaarde 6	14
Voorwaarde 7	15
Voorwaarde 8	15
Voorwaarde 9	15
Overwegingen	16
Conclusie	17
Eindoordeel	17
Bijlagen	18
Bijlage 1 Visitatiepanel	19
Bijlage 2 Bezoekprogramma	20
Bijlage 3 Bestudeerde documenten	22

Samenvatting

In mei 2022 ontving de bacheloropleiding Docent Muziek van het Koninklijk Conservatorium van de Hogeschool der Kunsten Den Haag het oordeel 'positief onder voorwaarden'. Ten aanzien van Standaard 3 Toetsing werden de volgende voorwaarden gesteld:

1. Het management van de opleiding dient in nauwe samenspraak met de directie en de examencommissie actief te sturen op het verhogen van de kwaliteit van de toetsing door de gehele opleiding heen. Daarbij is het vanzelfsprekend ook van belang om de dialoog met de docenten goed vorm te geven;
2. De examencommissie dient een meer proactieve rol aan te nemen door een evaluatiecyclus te initiëren waarbij de toetsing (feitelijke toetsen, uitgevoerde beoordelingen) van elk vak om de paar jaar wordt geëvalueerd. Daarnaast dient zij naast de evaluatie van de toetsing en beoordeling van het eindrecital, ook de evaluatie van de toetsing en (feitelijke uitvoering van) de beoordeling van de andere twee eindexamens waarin het gerealiseerde eindniveau van studenten van de bacheloropleiding Docent Muziek wordt aangetoond, te evalueren;
3. Om een goede borging van de kwaliteit van de toetsing en het eindniveau te realiseren, is het noodzakelijk om zorg te dragen voor een adequate aansluiting van de leerdoelen op de beoogde leerresultaten (competenties) en van de beoordelingscriteria op de leerdoelen (*constructive alignment*). De aansluiting dient transparant en eenduidig te zijn. Zaken als een toetsplan en het gebruik van toetsmatrijzen bij de toetsconstructie kunnen hierbij behulpzaam zijn. Verder dienen zowel leerdoelen als beoordelingscriteria helder, concreet en ondubbelzinnig te zijn geformuleerd. Gedragsindicatoren kunnen hierbij van pas komen;
4. Zeker bij de afsluitende toetsen van studieonderdelen, en met name in de eindfase, dienen de beoordelingen waarbij gebruik gemaakt wordt van criteria en/of *rubrics* te zijn voorzien van een degelijke schriftelijke onderbouwing. Deze schriftelijke onderbouwing dient gerelateerd te zijn aan de formele beoordelingscriteria voor de betreffende toets. Ook bij het gebruik van *rubrics* dient een onderbouwing gegeven te worden, zodat de relatie tussen het prestatieniveau beschreven in de *rubrics* en het feitelijke werk/prestatie/handeling van de student inzichtelijk is (op grond van welke zaken die de student heeft laten zien, is gekozen voor een bepaald prestatieniveau binnen de *rubric*?);
5. De weging van beoordelingscriteria op beoordelingsformulieren die gebruik maken van beeldschetsen/prestatieniveaubeschrijvingen, dient te allen tijde helder te zijn om beoordelaars voldoende houvast te bieden bij het uitvoeren van de beoordeling en zo de betrouwbaarheid en transparantie van de meting te waarborgen;
6. Beoordelingscriteria dienen consequent te worden gehanteerd, zodat de consistentie/vergelijkbaarheid van de beoordelingen is geborgd. Als er voor wordt gekozen om de ontwikkeling of context van studenten in een summatieve beoordeling mee te nemen, dan dient dit in de beoordelingscriteria expliciet gemaakt te worden;
7. Met name bij de verschillende afstudeerexamens dient de mogelijkheid en wenselijkheid van compensatie tussen onderdelen van een examen te worden heroverwogen. Gecontroleerd dient te worden of de compensatiemogelijkheden met zich meebrengen dat studenten afstuderen zonder dat zij aantoonbaar alle leerdoelen en competenties op eindniveau hebben gerealiseerd. Dit dient te worden voorkomen;
8. Om voor de reguliere vierjarige opleiding een meer valide beeld van de eindstage (profielstage) te krijgen, adviseert het panel de opleiding te onderzoeken hoe zij toch zelf uit eerste hand een beeld van de praktijk kan krijgen, bijvoorbeeld door stagebezoek of door video-opnames.
9. De toetsdeskundigheid van docenten dient aantoonbaar te worden vergroot (bijv. percentage BKE-certificering).

Het panel heeft de voortgang op de gestelde voorwaarden bestudeerd en is van oordeel dat de bacheloropleiding Docent Muziek (regulier vierjarig en verkort) overtuigend aan alle voorwaarden voldoet. Het panel is zeer te spreken over de gekozen aanpak, waarbij stevig is ingezet op professionalisering van het docententeam en het ontwikkelen van draagvlak en een kwaliteitscultuur enerzijds en het vormgeven van een transparante en deugdelijke opzet van de toetsing volgens de principes van *constructive alignment* anderzijds. Leerdoelen en beoordelingscriteria zijn nu over het algemeen voldoende helder geformuleerd, de onderbouwing van beoordelingen is structureel aanwezig en adequaat, beoordelingscriteria worden consequent gehanteerd, de ontwikkeling van studenten wordt alleen in beoordelingen meegenomen als dit expliciet de bedoeling is, compensatie tussen onderdelen van examens is niet meer mogelijk en de opleiding vormt zich nu ook bij studenten van de reguliere vierjarige opleiding een eigen beeld van het functioneren in de praktijk. De beeldschetsen en prestatieniveaubeschrijvingen in beoordelingsformulieren zijn helder en de weging op de hoofdcriteria is nu duidelijk. Op het niveau van de subcriteria kan dit soms nog verder verduidelijkt worden. Mocht de opleiding er in de nabije toekomst voor kiezen om meer holistisch te gaan beoordelen, dan is het echter raadzaam de subcriteria niet te uitgebreid en fijnmazig te maken. Ten slotte is de positionering van de Examencommissie versterkt en heeft zij een meer proactieve rol aangenomen. Er is een veelbelovende start gemaakt met een evaluatiecyclus waarbij de kwaliteit van de toetsing en (feitelijke uitvoering van) de beoordeling van alle drie de eindexamens wordt geëvalueerd en waarbij ook de kwaliteit van de toetsing van de andere vakken op regelmatige basis wordt geëvalueerd. De evaluatiecyclus kan nog verder doorontwikkeld en geïntensiveerd worden. Dit vraagt dan om een betere facilitering van de EC.

Op grond hiervan concludeert het panel dat het systeem van toetsing van de opleiding adequaat is. Het panel complimenteert het team met het elan waarmee het het herstelproces heeft opgepakt.

Scoretabel

De commissie beoordeelt de opleiding als volgt:

Bacheloropleiding Docent Muziek

Standaard 1: Beoogde leerresultaten	voldoet
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoet
Standaard 3: Toetsing	voldoet
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	voldoet
Algemeen eindoordeel	positief

Namens het voltallige visitatiepanel,

Oegstgeest, 4 juni 2025

Marc Rutten MSc

Voorzitter

Drs. Mariëlle Klerks

Secretaris

Introductie

Procedure

Aanleiding

De bacheloropleiding Docent Muziek van het Koninklijk Conservatorium van de Hogeschool der Kunsten Den Haag is in mei 2022 beoordeeld door een visitatiepanel onder leiding van Marc Rutten MSc. De beoordeling omvatte de reguliere vierjarige Bachelor Docent Muziek (240 EC) en de tweejarige opleiding Docent Muziek Verkort (120 EC). Bij de beoordeling hanteerde het panel het van toepassing zijnde beoordelingskader van de NVAO, het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling 2018. Het panel heeft standaard 3 (Toetsing) als ‘voldoet ten dele’ beoordeeld. Het panel kwam op basis daarvan tot het eindoordeel ‘positief onder voorwaarden’. De NVAO heeft op basis van dit paneloordeel besloten de accreditatie van de opleiding in stand te houden, onder de conditie dat de Hogeschool der Kunsten Den Haag uiterlijk 26 juli 2025 een rapport aanlevert dat aantoont dat de opleiding aan de gestelde voorwaarden voldoet.

Panelsamenstelling

De Hogeschool der Kunsten Den Haag, Koninklijk Conservatorium benaderde ten behoeve van de beoordeling van de voorwaarden de leden van het visitatiepanel dat in 2022 de visitatie van de opleiding bij de Hogeschool der Kunsten Den Haag uitvoerde. De NVAO verleende op 19 februari 2025 haar goedkeuring aan de samenstelling van het visitatiepanel.

Het panel dat de herbeoordeling van de opleiding Docent Muziek uitvoerde, bestond uit de volgende leden (zie verder bijlage 1):

- M.M.C.A.M. (Marc) Rutten MSc, voorzitter
- Dr. M.L.V. (Melissa) Bremmer, deskundige
- A. (Allerd) van den Bremen BMus, deskundige
- R. (Rivkah) van Engelenhoven, student-lid
- Drs. G.M. (Mariëlle) Klerks, secretaris (NVAO-gecertificeerd en geregistreerd)

De panelleden hebben allen een onafhankelijkheidsverklaring getekend.

Vorbereiding

De secretaris voerde met de vertegenwoordiger van de opleiding een voorbereidend gesprek. Vervolgens instrueerde de secretaris de panelvoorzitter over diens rol binnen de visitatie en informeerde zij het panel over de beoordeling van voorwaarden, de werkwijze en de planning van de visitatie en de rapportage.

In de aanloop naar het visitatiebezoek stuurde de opleiding een stand-van-zakennotitie (‘Eindrapportage’) naar het panel, met daarbij ondersteunende documentatie (zie bijlage 3). De panelleden bestudeerden de ontvangen informatie, en stuurden hun bevindingen op naar de secretaris. De secretaris verzamelde de vragen en opmerkingen van het panel in een document en verspreidde dit onder de panelleden in voorbereiding op het bezoek. Op 12 maart 2025 vond online een eerste voorbereidend paneloverleg plaats waarin de voorlopige bevindingen naar aanleiding van de bestudeerde documentatie ter sprake kwamen.

Visitatiebezoek

Het bezoek aan de opleiding vond vervolgens plaats op 24 maart 2025 te Den Haag en startte met een tweede voorbereidend paneloverleg. Vervolgens sprak het panel met verschillende vertegenwoordigers van de opleiding en het werkveld volgens het programma dat in bijlage 2 is weergegeven.

Het panel heeft de beoordeling van de voorwaarden in onafhankelijkheid uitgevoerd. Aan het einde van de visitatie is de opleiding in kennis gesteld van de bevindingen en conclusies van het panel.

Rapportage

De secretaris schreef een conceptrapport op basis van de bevindingen van het panel, waarna zij de panelleden vroeg om het rapport van feedback te voorzien. Na verwerking van de feedback en na accordering door het panel stuurde de secretaris het rapport naar de Hogeschool der Kunsten Den Haag, Koninklijk Conservatorium met het verzoek om feitelijke onjuistheden te melden. De secretaris paste de feitelijke onjuistheden in het rapport aan op aanwijzing van de panelvoorzitter. Vervolgens stelde het panel het rapport vast en stuurde de secretaris het naar de Hogeschool der Kunsten Den Haag, Koninklijk Conservatorium.

Informatie over de opleiding

Naam van de instelling:	Hogeschool der Kunsten Den Haag
Status van de instelling:	Bekostigde instelling
Resultaat instellingstoets:	Positief
Naam van de opleiding:	Docent Muziek
Opleidingscode:	39112
Niveau van de opleiding:	bachelor
Oriëntatie van de opleiding:	praktijkgericht/hbo
Aantal studiepunten:	240
Afstudeerrichtingen:	-
Trajecten:	Regulier (vierjarig) Verkort (tweejarig)
Locatie(s):	Den Haag
Variant(en):	voltijd
Onderwijstaal:	Nederlands
Inleverdatum NVAO:	26 juli 2025

Beschrijving van de relevante beoordelingsstandaarden

Introductie

In het kader van het behoud van accreditatie is bacheloropleiding Docent Muziek op 30 en 31 mei 2022 door een panel van onafhankelijk deskundigen beoordeeld. Het panel adviseerde de NVAO de accreditatie van de opleidingen te verlengen, maar daarbij de volgende voorwaarden op te leggen:

1. Het management van de opleiding dient in nauwe samenspraak met de directie en de examencommissie actief te sturen op het verhogen van de kwaliteit van de toetsing door de gehele opleiding heen. Daarbij is het vanzelfsprekend ook van belang om de dialoog met de docenten goed vorm te geven;
2. De examencommissie dient een meer proactieve rol aan te nemen door een evaluatiecyclus te initiëren waarbij de toetsing (feitelijke toetsen, uitgevoerde beoordelingen) van elk vak om de paar jaar wordt geëvalueerd. Daarnaast dient zij naast de evaluatie van de toetsing en beoordeling van het eindrecital, ook de evaluatie van de toetsing en (feitelijke uitvoering van) de beoordeling van de andere twee eindexamens waarin het gerealiseerde eindniveau van studenten van de bacheloropleiding Docent Muziek wordt aangetoond, te evalueren;
3. Om een goede borging van de kwaliteit van de toetsing en het eindniveau te realiseren, is het noodzakelijk om zorg te dragen voor een adequate aansluiting van de leerdoelen op de beoogde leerresultaten (competenties) en van de beoordelingscriteria op de leerdoelen (*constructive alignment*). De aansluiting dient transparant en eenduidig te zijn. Zaken als een toetsplan en het gebruik van toetsmatrijzen bij de toetsconstructie kunnen hierbij behulpzaam zijn. Verder dienen zowel leerdoelen als beoordelingscriteria helder, concreet en ondubbelzinnig te zijn geformuleerd. Gedragsindicatoren kunnen hierbij van pas komen;
4. Zeker bij de afsluitende toetsen van studieonderdelen, en met name in de eindfase, dienen de beoordelingen waarbij gebruik gemaakt wordt van criteria en/of *rubrics* te zijn voorzien van een degelijke schriftelijke onderbouwing. Deze schriftelijke onderbouwing dient gerelateerd te zijn aan de formele beoordelingscriteria voor de betreffende toets. Ook bij het gebruik van *rubrics* dient een onderbouwing gegeven te worden, zodat de relatie tussen het prestatieniveau beschreven in de *rubrics* en het feitelijke werk/prestatie/handeling van de student inzichtelijk is (op grond van welke zaken die de student heeft laten zien, is gekozen voor een bepaald prestatieniveau binnen de *rubric*?);
5. De weging van beoordelingscriteria op beoordelingsformulieren die gebruik maken van beeldschetsen/prestatieniveaubeschrijvingen, dient te allen tijde helder te zijn om beoordelaars voldoende houvast te bieden bij het uitvoeren van de beoordeling en zo de betrouwbaarheid en transparantie van de meting te waarborgen;
6. Beoordelingscriteria dienen consequent te worden gehanteerd, zodat de consistentie/vergelijkbaarheid van de beoordelingen is geborgd. Als er voor wordt gekozen om de ontwikkeling of context van studenten in een summatieve beoordeling mee te nemen, dan dient dit in de beoordelingscriteria expliciet gemaakt te worden;
7. Met name bij de verschillende afstudeerexamens dient de mogelijkheid en wenselijkheid van compensatie tussen onderdelen van een examen te worden heroverwogen. Gecontroleerd dient te worden of de compensatiemogelijkheden met zich meebrengen dat studenten afstuderen zonder dat zij aantoonbaar alle leerdoelen en competenties op eindniveau hebben gerealiseerd. Dit dient te worden voorkomen;
8. Om voor de reguliere vierjarige opleiding een meer valide beeld van de eindstage (profielstage) te krijgen, adviseert het panel de opleiding te onderzoeken hoe zij toch zelf uit eerste hand een beeld van de praktijk kan krijgen, bijvoorbeeld door stagebezoek of door video-opnames.

9. De toetsdeskundigheid van docenten dient aantoonbaar te worden vergroot (bijv. percentage BKE-certificering).

De NVAO heeft deze voorwaarden overgenomen en heeft de bacheloropleiding Docent Muziek voorwaardelijke accreditatie toegekend tot 26 juli 2025. De opleiding heeft op grond van de geconstateerde verbeterpunten van het panel een herstelplan geformuleerd, dat zij vervolgens in 2022-2025 heeft uitgevoerd. Dit rapport vormt, tezamen met de informatie uit de gesprekken tijdens de visitatie op 24 maart 2025, de basis voor de beoordeling of aan de gestelde voorwaarden is voldaan.

Standaard 3. Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Alle verbetermaatregelen zijn doorgevoerd in zowel de reguliere vierjarige bacheloropleiding Docent Muziek als de tweejarige Docent Muziek Verkort.

Bevindingen

Voorwaarde 1: actief sturen op het verhogen van de kwaliteit van de toetsing in dialoog met de docenten

Bij de beoordeling in 2022 constateerde het panel een aantal tekortkomingen op het gebied van de kwaliteit van de toetsing en beoordeling van de opleiding. In de ogen van het panel was een actieve sturing door het management in samenspraak met de directie en de examencommissie noodzakelijk om verhoging van de kwaliteit van de toetsing en beoordeling te realiseren. Het panel vond het belangrijk dat daarbij de dialoog met de docenten goed zou worden vormgegeven, zodat verbeteringen ook daadwerkelijk gedragen zouden worden. Het panel stelt bij de huidige beoordeling vast dat de sturing op kwaliteitsverhoging van de toetsing en beoordeling in dialoog met het docententeam adequaat ter hand is genomen.

De opleiding heeft na de beoordeling in mei 2022 een verbeterplan opgesteld en een Werkgroep Verbetertraject opgericht die verantwoordelijk was voor het verbetertraject en de realisatie van het verbeterplan. Deze werkgroep bestond uit leden van de Directie, de afdeling Quality Culture, het opleidingsmanagement en de Examencommissie. Het opleidingsmanagement (studieleider) droeg zorg voor de concrete implementatie van verbetermaatregelen binnen de opleiding. Waar mogelijk, is ervoor gekozen om met het verbeterplan aansluiting te zoeken bij het 'Ontwikkelplan Toetsen en Beoordelen' dat in april 2022 binnen het gehele Koninklijk Conservatorium (KC) van kracht was geworden. In dit plan waren al lijnen uitgezet voor de kwaliteitsverhoging van de toetsing en beoordeling binnen de opleidingen van het KC, die ook zeer relevant waren voor het verbetertraject van de opleiding Docent Muziek, zoals toetsdeskundigheidsbevordering, gebruik van vakbeschrijvingen met tevens informatie over toetsen en beoordelen en versterking van de rol van de Examencommissie. Het panel vindt het een verstandige keuze van de Directie en het management dat met het verbeterplan voor de opleiding aansluiting is gezocht bij dit KC-brede plan. Hiermee raakte het verbeterplan namelijk gedeeltelijk ingebed in de grotere KC-brede beweging en interne dialoog rondom/over kwaliteitsverhoging van de toetsing. Dit heeft niet alleen een gunstig klimaat geschapen voor de doorvoering van de verbetermaatregelen, maar draagt volgens het panel tevens bij aan de duurzame verankering van de verbeteringen.

Het panel stelt vast dat de *overall* strategie om tot kwaliteitsverhoging van de toetsing en beoordeling binnen de opleiding te komen zich heeft gericht op het verbeteren van twee cruciale voorwaarden: *constructive alignment* en deskundigheidsbevordering op het gebied van toetsing. Het panel stelt vast dat bij

de sturing hierop nadrukkelijk is gekozen voor een bottom-up insteek. Zo heeft het onderwijsteam van het KC, om tot een goede *constructive alignment* te komen, in nauw overleg met de studieleider van de opleiding een verbeterde opzet van de vakbeschrijvingen in het Curriculum Handboek (regulier en verkort) ontworpen. Vervolgens hebben de docenten van de opleiding de vakbeschrijvingen verbeterd, waarbij leerdoelen opnieuw zijn geformuleerd en er nadrukkelijk aandacht is besteed aan de relatie tussen de competenties van de opleiding (landelijke competentieset 2018), de leerdoelen, de beoordelingscriteria en de toetsen. Speciale aandacht is hierbij uitgegaan naar de vakken stage, methodiek, pedagogiek en onderzoeksvaardigheden. Zo is door de docenten stage & methodiek samen met de studieleider gewerkt aan een inzichtelijk beoordelingsmodel voor de stages met een goede opbouw door de jaren heen (zie ook Voorwaarde 3). De docent onderwijspedagogiek/onderwijsvaardigheden heeft samen met de studieleider en een extern commissielid van het onderzoeksexamen een nieuwe rubric voor het onderzoeksexamen ontwikkeld, waarbij de link tussen de beoordelingscriteria en de bijbehorende competenties inzichtelijk is gemaakt (zie ook Voorwaarde 3). De Werkgroep Verbetertraject heeft tijdens periodieke overleggen met de studieleider de ontwikkelingen nauwgezet gevolgd en gemonitord. De vernieuwde vakbeschrijvingen zijn met studenten zowel informerend als evaluerend besproken. Daarnaast hebben de Opleidingscommissie (OC) en de Examencommissie (EC) alle vernieuwde teksten geëvalueerd en hun feedback is vervolgens verwerkt in het Curriculum Handboek Bachelor Docent Muziek 2024-2025 en het Curriculum Handboek Bachelor Docent Muziek Verkort 2024-2025.

Voor deze gehele exercitie, was het vergroten van de toetsdeskundigheid binnen de opleiding essentieel. Gedurende het proces van herschrijven van de vakbeschrijvingen hebben docenten dan ook gezamenlijke instructie gehad en de nodige begeleiding. Aanpalend is daarnaast ook anderszins stevig gestuurd op verdere professionalisering op het gebied van toetsing en beoordeling. Meer informatie hierover is opgenomen onder Voorwaarde 9.

Het panel heeft het Curriculum Handboek Bachelor Docent Muziek 2024-2025 en het Curriculum Handboek Bachelor Docent Muziek Verkort 2024-2025 bestudeerd en stelt tot haar tevredenheid vast dat de vakbeschrijvingen nu zeer compleet zijn en blijk geven van een transparante en deugdelijke opzet van de toetsing volgens de principes van *constructive alignment* (zie verder Voorwaarde 3). Het panel complimenteert de opleiding met dit resultaat. Tijdens het bezoek vertelden de studenten dat zij de vernieuwde Curriculum Handboeken nu veel informatiever vinden dan de oude. Wel deelt het panel de mening van de opleiding dat de Curriculum Handboeken tamelijk lijvige documenten zijn. Hoewel studenten aangeven hiervan geen last te hebben, omdat ze goede uitleg over de handboeken krijgen bij de studievoorgangslessen en de start van de vakken, onderschrijft het panel het voornemen van de opleiding om te zoeken naar mogelijkheden om de handboeken handzamer te maken, zonder verlies van informatie.

Tijdens het bezoek vertelden de docenten dat zij het verbetertraject als een heel interessante periode hebben ervaren, vanwege onder meer het *gezamenlijke* toewerken naar gedeelde beelden over niveau en consensus over criteria. Bovendien noemden zij dat het traject heeft geleid tot een transparantere samenhang en betere verbinding van vakken en tot een gedeelde taal. Tegelijkertijd realiseren de docenten zich dat de ontwikkeling 'nooit af is'. Zij vertelden het panel het prettig te vinden dat er nu een overlegstructuur en systematiek zijn (bijv. jaarlijks herzien van Curriculum Handboeken, zie Voorwaarde 3) die het mogelijk maken om blijvend op een constructieve manier aandacht te besteden aan de kwaliteit van toetsing en beoordeling.

Het panel is zeer te spreken over de stappen die de opleiding heeft gezet sinds 2022. De keuze voor een combinatie van professionalisering (Voorwaarde 9), instructie en begeleiding en het tegelijkertijd concreet toepassen van het geleerde bij het herschrijven van de vakbeschrijvingen hebben het team volgens het panel

een zeer krachtige leeromgeving geboden. Ook aan de hand van de nieuwe overlegstructuren en werkwijzen heeft de Werkgroep Verbetertraject met succes gestuurd op verhoging van de kwaliteit van toetsing. Vanzelfsprekend zou handhaving van deze structuren en werkwijzen dan ook zeer de moeite waard zijn. Het panel complimenteert de opleiding in het bijzonder met de cultuuromslag die zij binnen de opleiding heeft weten te bewerkstelligen en die het panel aan den lijve heeft ondervonden tijdens het bezoek. Dit geeft het panel mede vertrouwen in de duurzaamheid van de gerealiseerde verbeteringen.

Voorwaarde 2: meer proactieve examencommissie met evaluatiecyclus voor vakken en de drie eindexamens

De EC die verantwoordelijk is voor de borging van de kwaliteit van de toetsing van de opleiding Docent Muziek is een KC-brede commissie die tevens verantwoordelijk is voor alle andere opleidingen van het KC. Bij de beoordeling van de opleiding in 2022 constateerde het panel dat de EC zich te weinig proactief opstelde. De EC evalueerde de feitelijke toetspraktijk bij vakken (feitelijke toetsen, uitgevoerde beoordelingen, etc.) niet stelselmatig. Via steekproefsgewijze bezoeken evalueerde zij van de eindexamens alleen de eindrecitals (hoofdinstrument). De stelselmatige evaluatie van de twee andere eindexamens (onderzoek(sverslag/eindpresentatie en stage, stageverslag, stage-eindgesprek) ontbrak echter.

Een ontwikkeling die sinds de vorige visitatie in 2022 in randvoorwaardelijke zin gunstig heeft bijgedragen aan een meer proactieve rolinvulling, is de invoering van het KC-brede Toetsbeleid (september 2024). Hierin zijn de taken en verantwoordelijkheden van de EC (versus die van de Directie/management) helder vastgelegd. Bovendien hebben Directie en EC in 2024 afgesproken dat er op aanbevelingen van de EC voortaan binnen een vastgestelde termijn een schriftelijke reactie dient te volgen van het relevante management om zo een adequate opvolging van aanbevelingen van de EC te stimuleren. Het panel vindt beide ontwikkelingen zeer positief, omdat zij in algemene zin leiden tot een versterking van de positie van de EC.

Verder stelt het panel op grond van het Annual report Exam Committee KC 2022-2023 en 2023-2024, de Eindrapportage en het gesprek tijdens het bezoek vast dat de EC zich sinds de vorige visitatie duidelijk meer proactief heeft opgesteld. Zo is de EC via de Werkgroep Verbetertraject nauw betrokken geweest bij de verbetermaatregelen in de vorm van het leveren van input en het geven van feedback, bijv. ten aanzien van de helderheid en volledigheid van de informatie rondom toetsing en beoordeling (o.a. *constructive alignment*) in de vernieuwde vakbeschrijvingen, beoordelingsformulieren, formulieren van standaarden voor de stage, etc. Het verbetertraject stond maandelijks op de agenda van de EC. Om nog beter toegerust te zijn voor haar taken hebben verder twee leden van de EC in studiejaar 2022-2023 een Senior Kwalificatie Examinering (SKE)-traject doorlopen. Daarnaast volgt de gehele EC jaarlijks een gerichte training door een externe trainer (jurist).

Het panel stelt vast dat, conform voorwaarde 2, de EC een evaluatiesystematiek heeft ontwikkeld en vastgelegd in het 'Borgingsdocument kwaliteit toetsen en beoordelen Docent Muziek' (2024). Het document beschrijft dat de EC de drie examenonderdelen van de opleiding iedere twee jaar steekproefsgewijs evalueert. Per type examenonderdeel worden drie feitelijke examens/examenafnames en hun beoordelingen geëvalueerd aan de hand van een speciaal daarvoor ontwikkeld format met, naar oordeel van het panel, adequate criteria. Het panel is positief over het gekozen evaluatieritme voor de eindexamens. Het panel is bovendien tevreden met het feit dat onmiddellijk gevolg is gegeven aan de gestelde voorwaarde. Zo heeft het panel in de Eindrapportage en in het Annual report Exam Committee KC 2022-2023 gelezen dat de EC in 2022-2023 direct is gestart met de evaluatie van ook de examenonderdelen die eerder niet geëvalueerd werden: de stage en het onderzoek. Alternerend vond het jaar daarop volgens het Annual report Exam Committee KC 2023-2024 vervolgens weer de evaluatie van een steekproef van eindrecitals (hoofdinstrument) plaats.

Ten aanzien van de evaluatie van de toetsing en beoordeling van de overige vakken beschrijft het borgingsdocument dat gekozen is voor een getrapt systeem. Met ingang van studiejaar 2024-2025 worden de vakken in een cyclus van zes jaar geëvalueerd. Jaarlijks worden 5 à 6 vakken voor evaluatie geselecteerd. De

evaluatie vindt in eerste instantie plaats aan de hand van een evaluatie van het eigen vak door de docent zelf of door een collega via peer review. Voor deze zelfevaluatie heeft de EC in samenspraak met de opleiding een toetsevaluatieformulier opgesteld. Een werkgroep van de EC bekijkt vervolgens de ingevulde toetsevaluatieformulieren van dat jaar en kiest op basis van de kwaliteit van de evaluatie (in hoeverre lijkt de docent controle te hebben over het evalueren van diens toetsing? Criteria: zorgvuldigheid, compleetheid, inzicht, gesignaleerde verbeterpunten) of op indicatie welke twee of drie toetsen nader bekeken worden. Hierbij worden beoordelingsmodellen en -formulieren en vakbeschrijvingen dan nader bestudeerd. Naar aanleiding daarvan stelt de EC ten behoeve van het opleidingsmanagement een verslag op van haar observaties ten aanzien van de nader bestudeerde vakken, met eventuele aanwijzingen, reacties en suggesties.

Het panel heeft het toetsevaluatieformulier bestudeerd en stelt vast dat het focust op vier belangrijke criteria voor de kwaliteit van toetsing met bijbehorende indicatoren: validiteit, betrouwbaarheid, transparantie en bruikbaarheid. Het panel concludeert dat het formulier op zich een degelijke basis vormt voor de evaluatie van de kwaliteit van de toetsing en beoordeling van vakken. Het panel vroeg zich echter wel af of bij het evalueren aan de hand van de zelfevaluaties (zelf ingevulde toetsevaluatieformulieren) de EC de feitelijke kwaliteit van de toetsing en beoordeling beoordeelt of eerder de eigen reflectie van de docent hierop. Daarnaast vindt het panel een cyclus van zes jaar relatief aan de lange kant. Tijdens het bezoek heeft het panel met de EC en het management daarom verder gesproken over de keuze voor deze getrapte insteek bij de toetsevaluatiecyclus voor de vakken. De EC vertelde het panel dat zij een KC-brede commissie is en dat zij naar aanleiding van het verbetertraject niet extra is gefaciliteerd. De getrapte insteek en de zesjaarlijkse cyclus komen dus deels voort uit efficiency-overwegingen. Ook de EC ziet bij het gebruik van zelfevaluatie het risico dat zij de eigen reflectie van de docent evalueert, maar benadrukt tevens het belang van dit instrument voor de toetsdeskundigheidsbevordering van de docenten. Daarnaast vertelt zij dat zij via de diepgaandere eigen evaluatie van de twee à drie vakken de borging ook zelf ter hand neemt.

De Directie vertelde het panel het belangrijk te vinden dat de verantwoordelijkheid voor de toetsing primair bij de docenten zelf ligt en ernaar te streven geen onnodige toetsbureaucratie in het leven te roepen. In lijn hiermee is ervoor gekozen alleen het opleidingsmanagement en de docenten extra financieel te ondersteunen, maar de EC niet. KC-breed zal worden bekeken of extra facilitering voor de EC ook duurzaam nodig is.

Het panel concludeert dat aan Voorwaarde 2 is voldaan: er is een veelbelovende start gemaakt met een evaluatiecyclus waarbij de kwaliteit van de toetsing en (feitelijke uitvoering van) de beoordeling van alle drie de eindexamens wordt geëvalueerd en waarbij ook de kwaliteit van de toetsing van de andere vakken op regelmatige basis wordt geëvalueerd. Tegelijkertijd ziet het panel dat de evaluatiecyclus nog pril is en dat deze nog verder doorontwikkeld kan worden. Hoewel het panel de visie van de Directie en het opleidingsmanagement respecteert, is het panel van mening dat intensivering van de cyclus kan bijdragen aan een nog betere borging van de kwaliteit van de toetsing en het eindniveau. Hoewel het panel tevreden is met het interval van twee jaar voor de evaluatie van de kwaliteit van de toetsing van de eindexamens, meent het panel dat een wat grotere steekproef (ongeveer 25-30% van de afstuderenden zou bijv. overwogen kunnen worden) een nog betrouwbaarder beeld zou kunnen geven. Daarnaast geeft het panel ter overweging om het interval van zes jaar bij de evaluatie van de kwaliteit van de toetsing van de overige vakken in te korten. Ten slotte wijst het panel op het volgende. Bij de huidige werkwijze worden vakken die aan de beurt zijn voor een evaluatie van de toetsing, niet altijd ook door de EC zelf geëvalueerd. Immers, uit de ingevulde toetsevaluatieformulieren wordt slechts een selectie van twee à drie vakken gemaakt waarvan de EC de kwaliteit van de toetsing zelf beoordeelt. Hoewel de EC via het door haar geformuleerde toetsevaluatieformulier ook bij de zelfevaluatie indirect ook borgt, is het panel van mening dat het vergroten van de selectie van vakken die door de EC zelf geëvalueerd worden, de borging nog verder zou kunnen versterken. Verdere intensivering van de evaluatiecyclus vraagt volgens het panel echter wel om een betere facilitering van de EC.

Overigens onderschrijft het panel zonder meer de waarde van de zelfevaluatie van de kwaliteit van de toetsing van de vakken. In deze overtuiging werd het panel gesterkt door de docenten, die tijdens het bezoek vertelden dat de zelfevaluatie toch regelmatig leidde tot interessante observaties. Het op een gestructureerde manier evalueren van de kwaliteit van de toetsing van het eigen vak kan volgens het panel bijdragen aan het vergroten van de toetsdeskundigheid van de docenten. Het panel geeft de opleiding ter overweging mee om in de toekomst deze zelfevaluatie op een jaarlijkse basis te laten uitvoeren. Tijdens het bezoek vertelden docenten dat in sommige vakgroepen bij de zelfevaluatie ook collega's worden betrokken bij wijze van peer review. Het panel vindt dit een mooie praktijk, omdat zo de evaluatie door gebruikmaking van het vier ogenprincipe objectiever wordt. Overwogen zou kunnen worden om in dit verband peer review binnen en tussen vakgroepen te formaliseren.

Voorwaarde 3: constructive alignment en helderheid en concreetheid van leerdoelen en beoordelingscriteria

Bij de visitatie in 2022 constateerde het panel dat beoordelingscriteria met regelmaat niet of onvoldoende herleidbaar waren tot leerdoelen en competenties of nog onvoldoende uitgewerkt waren of niet helder genoeg geformuleerd. Bij de toets van voorwaarden stelt het panel vast dat deze tekortkomingen zijn hersteld.

Zoals onder Voorwaarde 1 al is beschreven, is bij het herschrijven van de vakbeschrijvingen in de Curriculum Handboeken nadrukkelijk aandacht besteed aan een transparante en deugdelijke opzet van de toetsing volgens de principes van *constructive alignment*. Hierbij zijn per vak de doelen ingedeeld in vijf competentiegebieden (artistiek, pedagogisch/didactisch, interpersoonlijk, omgevingsgericht, kritisch-reflectief/onderzoekend) om zo voor studenten inzichtelijk te maken aan welke competenties zij bouwen bij het halen van de doelen. Daarnaast beschrijft de Eindrapportage dat voor vakken die in de loop van het curriculum steeds terugkomen, de doelen niet alleen per vak zijn bekeken, maar ook in een leerlijn. Zo sluiten de doelen van die vakken mooi op elkaar aan. Specifiek voor het vak Stage is in het kader van het SKE-traject van de studieleader een Toetsprogramma Stage geschreven. Dit heeft een overzicht gegeven van de toetsen, de variëteit aan toetsen, de verticale en horizontale samenhang en de opbouw van de competenties. Het is het streven van de opleiding om in de toekomst een dergelijk overzicht ook voor de andere vakken uit te werken. Het panel vindt dit een uitstekend voornemen.

Het panel heeft de vakbeschrijvingen in het Curriculum Handboek Bachelor Docent Muziek 2024-2025 en het Curriculum Handboek Bachelor Docent Muziek Verkort 2024-2025 bestudeerd en stelt tot haar tevredenheid vast dat de opleiding is gaan werken met één eenduidige competentieset (landelijke competentieset 2018). Verder heeft het panel de toetsing van een selectie van vakken uit alle studiejaren (regulier en verkort) bestudeerd. Op grond van de bestudering van zowel de Curriculum Handboeken als de toetsen concludeert het panel dat er sprake is van een adequate aansluiting van de leerdoelen van de vakken op de opleidingscompetenties en van de beoordelingscriteria aan de leerdoelen van de vakken. Bovendien is het panel positief over de mooie onderlinge aansluiting van de leerdoelen van vakken binnen de leerlijnen. Verder stelt het panel vast dat de leerdoelen en beoordelingscriteria nu over het algemeen voldoende helder zijn geformuleerd. De studenten bevestigden dit beeld. Wel dient de concreetheid van de beoordelingscriteria volgens het panel een aandachtspunt te blijven in het zicht van de omschakeling naar leeruitkomsten (zie hieronder). Tijdens het bezoek vertelden de gesprekspartners van de opleiding tot tevredenheid van het panel dat de vakbeschrijvingen in de Curriculum Handboeken nu voortaan jaarlijks geüpdate worden.

Bij de bestudering van de documentatie, viel het het panel op dat het systeem van toetsing nog is opgetuigd aan de hand van de competenties uit de landelijke competentieset van 2018, terwijl krachtens het Opleidingsprofiel voor Kunstvakdocentopleidingen van 2024 landelijk per september 2025 wordt overgegaan op het werken met leeruitkomsten. Tijdens het bezoek heeft het panel hierover met het management en de docenten gesproken. Het management vertelde het panel dat de leeruitkomsten bij de start van het hersteltraject nog niet bekend waren, waardoor het onmogelijk was om bij de verbeteringen al van de nieuwe leeruitkomsten uit te gaan. Inmiddels is men binnen de opleiding echter wel in gesprek over

de keuzes die men bij het omschakelen naar leeruitkomsten wil maken. Gedacht wordt hierbij aan handhaving van de huidige insteek in jaar 1 en 2, maar meer holistisch en met grotere eenheden werken vanaf jaar 3 en 4. Vanaf 2025-2026 zullen in de documentatie de leeruitkomsten verwerkt zijn. Het panel begrijpt dat de opleiding in de genoemde omstandigheden ervoor heeft gekozen eerst uit te gaan van de 'oude' competentieset. Wat het panel zeer positief vindt, is dat de docenten vertelden dat zij de toekomstige omschakeling naar leeruitkomsten niet zien als een vervelende herhaling van zetten, maar dat zij hier juist positief naar kijken en het zien als een doorstart van het ingezette proces, dat zij als zeer waardevol hebben ervaren. Zij vinden de omschakeling naar leeruitkomsten een uitdaging die zij met vertrouwen tegemoet gaan.

Het panel geeft de opleiding nog ter overweging mee om bij de omschakeling naar leeruitkomsten gebruik te maken van een toetsplan/toetsdekkingsmatrix waarin ook de opbouw binnen het curriculum inzichtelijk wordt gemaakt.

Voorwaarde 4: degelijke schriftelijk onderbouwing van beoordelingen gerelateerd aan de formele beoordelingscriteria

Bij de visitatie in 2022 constateerde het panel dat de onderbouwing van oordelen en/of feedback vaak niet gerelateerd was aan de leerdoelen of competenties behorend bij het betreffende programmaonderdeel. Ook was de onderbouwing/feedback soms beperkt. Bij beoordelingsformulieren met *rubrics* werd bovendien niet altijd ruimte geboden voor schriftelijke onderbouwing van de oordelen, waardoor de onderbouwing ontbrak.

De opleiding heeft deze zaken als volgt adequaat geadresseerd. Voor alle vakken in het curriculum zijn beoordelingsmodellen ontwikkeld, waarin de beoordelingscriteria helder zijn beschreven (zoals ook genoemd in de vakbeschrijvingen). Daarnaast zijn ook alle examendocumenten herzien. Zo zijn voor de examenonderdelen stage en onderzoek rubrics ontworpen, die een uitwerking zijn van de beoordelingscriteria zoals beschreven in de Curriculum Handboek op de verschillende niveaus. Voor het examenonderdeel eindrecital (hoofdinstrument) is een situatieschets beschreven op basis van de beoordelingscriteria in het Curriculum Handboek (zie verder ook Voorwaarde 5). Alle verbeteringen zijn gemaakt door de betrokken docenten en het opleidingsmanagement tezamen. Daarnaast heeft het opleidingsmanagement alle feedbackformulieren van de examens vernieuwd. Daarbij is nadrukkelijk aandacht besteed aan de verwijzing naar de competenties. Verder is op de formulieren expliciet ruimte gemaakt per criterium (onderzoek, eindrecital) of per rol (eindstage) voor het opnemen van de onderbouwing/feedback over het behaalde niveau. Al deze nieuwe documenten zijn besproken in de Werkgroep Verbetertraject. De nieuw ontworpen rubrics voor de examenonderdelen zijn daarnaast ook voorgelegd aan het werkveld (stagementoren/externe commissieleden). De feedback die hieruit voortkwam is vervolgens verwerkt in de definitieve versies van de documenten. Vervolgens zijn alle nieuwe examendocumenten geëvalueerd door de betrokken docenten, externe commissieleden en studenten. In 2023 en 2024 heeft de EC bovendien toegezien op het verloop van het beoordelen van de examens.

Het panel heeft een selectie van feitelijk gemaakte toetsen uit alle studiejaren, waaronder ook examenonderdelen, en bijbehorende beoordelingen (regulier en verkort) bestudeerd. Op grond hiervan concludeert het panel dat de beoordelingen van de toetsen binnen de opleiding nu een degelijke schriftelijke onderbouwing/feedback bevatten, ook bij het gebruik van rubrics. Bovendien is de onderbouwing in de regel ook adequaat gerelateerd aan de geldende beoordelingscriteria. Het panel complimenteert de opleiding met het werk dat op dit punt is verzet en met het resultaat.

Tijdens het bezoek heeft het panel met stagebegeleiders uit het werkveld gesproken over hoe zij het werken met de nieuwe rubric ervaren. Bij de visitatie in 2022 had het werkveld namelijk aangegeven niet goed uit de voeten te kunnen met het beoordelingsformulier dat destijds voor de stagebeoordeling gebruikt werd. De stagebegeleiders vertelden dat uit een recentelijke werkveldbijeenkomst naar voren kwam dat de stagebegeleiders de nieuwe rubric als een duidelijke verbetering ervaren vergeleken met het oude beoordelingsformulier. Stagebegeleiders vinden dat de rubric hen helpt een goed totaalbeeld van de student

te krijgen en hen de handvatten biedt om bij de beoordeling goed het niveau te bepalen waarop de student presteert. Dit vergemakkelijkt de beoordeling en het geven van feedback voor verdere ontwikkeling. Ook gaven zij expliciet aan dat de rubric de objectivering ondersteunt, waardoor er veel meer consistentie in de beoordeling kan worden gerealiseerd. Bovendien vormt de rubric een goed startpunt om met de student het gesprek te voeren over diens ontwikkeling. Wel is de rubric voor de stage door het aantal doelen dat behaald moet worden en de veelheid aan werkvelden die moeten worden afgedekt tamelijk veelomvattend. Hierdoor bevat de rubric veel tekst, hetgeen de rubric soms was lastig te hanteren maakt. De opleiding onderzoekt daarom momenteel hoe zij de rubric op dit punt nog verder kan finetunen.

Voorwaarde 5: duidelijke weging van de beoordelingscriteria bij beoordelingsformulieren met situatie-/beeldschetsen

Bij de vorige visitatie stelde het panel vast dat de opleiding gebruik maakte van beoordelingsformulieren bestaande uit beeldschetsen c.q. prestatieniveaubeschrijvingen met een bijbehorend cijfer. In deze beschrijvingen waren de verschillende beoordelingscriteria (bijv. moeilijkheidsgraad en diversiteit repertoire, presentatie van de student, etc.) verwerkt. Het was echter onduidelijk wat het gewicht was van deze criteria. Ook was het onduidelijk hoe beoordelaars moesten handelen in geval van een lage prestatie op bepaalde criteria en een hogere op andere criteria. Compensatie leek dan voor de hand te liggen, maar door het gebrek aan gewichtstoekenning van de criteria kon elke beoordelaar en commissie hieraan een eigen invulling geven. Het panel vond deze praktijk onwenselijk en was van oordeel dat de weging van beoordelingscriteria te allen tijde helder diende te zijn om beoordelaars voldoende houvast te bieden bij het uitvoeren van de beoordeling.

Het panel stelt vast dat de opleiding ook deze voorwaarde serieus heeft opgepakt. Zoals al beschreven bij Voorwaarde 4, is voor het onderzoek en de stage een nieuwe rubric ontwikkeld. Voor het onderzoek hebben de verschillende beoordelingscriteria allemaal dezelfde weging gekregen. Aan de hand van een rekentool kan vervolgens het cijfer gemakkelijk en eenduidig berekend worden. De twee delen (paper en presentatie) van het examen hebben een verschillende weging ten opzichte van elkaar (respectievelijk 2/3 en 1/3). Bij de stage hebben de beoordelingscriteria verschillende wegingen, die in overleg met de betrokken docenten en de studieleider zijn bepaald. Ook aan deze rubric is een rekentool gekoppeld die het cijfer op een eenduidige manier vaststelt. De twee delen van het examen (praktijk en reflectie) hebben eenzelfde weging ten opzichte van elkaar (1/2 en 1/2). De beoordeling van het artistiek product bij het eindrecital, ten slotte, vindt plaats aan de hand van een holistische situatieschets. Daarbij zijn de beschrijvingen van de verschillende niveaus nader uitgewerkt om beoordelaars meer houvast te bieden.

Het panel heeft de verschillende relevante beoordelingsformulieren bestudeerd en stelt vast dat er een mooie verbeterslag is gemaakt en dat de opleiding daarmee aan Voorwaarde 5 voldoet. De beeldschetsen en prestatieniveaubeschrijvingen zijn helder en de weging op de hoofdcriteria is nu duidelijk. Wel ziet het panel dat de weging op het niveau van de subcriteria soms nog verder verduidelijkt zou kunnen worden. Tijdens het bezoek hebben zowel het management als de docenten echter verteld dat de opleiding overweegt om in de nabije toekomst meer holistisch te gaan beoordelen. Als de opleiding hier inderdaad voor zou kiezen, dan zou het raadzaam zijn de subcriteria niet te uitgebreid en fijnmazig te maken.

Voorwaarde 6: consequente toepassing van beoordelingscriteria en de ontwikkeling van studenten in summatieve beoordelingen

In 2022 constateerde het panel dat beoordelingscriteria te vaak onvoldoende consequent werden gehanteerd. Verder stelde het panel toen vast dat het ontwikkelingsproces of de context van de student met regelmaat werd meegenomen in summatieve toetsen, terwijl dit aspect in het beoordelingsformulier niet expliciet als criterium was opgenomen. Bij de toets van voorwaarden stelt het panel vast dat beide tekortkomingen zijn hersteld.

Zoals onder Voorwaarde 4 al is beschreven, concludeert het panel op basis van de bestudering van een selectie van feitelijk gemaakte toetsen uit alle studie jaren en examenonderdelen en de bijbehorende

beoordelingen dat de onderbouwing van de beoordelingen nu degelijk te noemen is. Uit de beoordelingen blijkt tot tevredenheid van het panel dat de beoordelingscriteria nu consequent gehanteerd worden. Hiermee is de consistentie/vergelijkbaarheid van de beoordelingen volgens het panel duidelijk beter en voldoende geborgd.

Verder zijn er binnen de opleiding heldere afspraken gemaakt over het wel dan niet meenemen van de ontwikkeling van de student in de summatieve beoordelingen. Als de progressie van de student beoordeeld moet worden, wordt 'progressie' als een apart beoordelingscriterium genoemd en staat het ook als apart criterium in het beoordelingsmodel vermeld. Bij de examens is de progressie van de student nadrukkelijk géén criterium en wordt de progressie dus niet meegewogen bij de beoordeling. Voorzitters van (eind)examencommissies pakken hier hun rol en corrigeren waar docenten onverhoopt de ontwikkeling van de student dreigen mee te nemen in het oordeel.

Voorwaarde 7: heroverweging van compensatiemogelijkheden tussen onderdelen van examens

In 2022 constateerde het panel dat er mogelijkheden waren voor compensatie tussen onderdelen van een examen. Het panel was van mening dat met name bij de verschillende afstudeerexamens de mogelijkheid en wenselijkheid van compensatie tussen onderdelen van een examen heroverwogen zouden moeten worden. Aantoonbaar geborgd dient immers te worden, dat alle leerdoelen en competenties op eindniveau worden gerealiseerd.

Het panel stelt tot haar tevredenheid vast dat compensatie tussen onderdelen van examens inmiddels niet meer mogelijk is. Zowel de eindstage als het onderzoek bestaan uit twee onderdelen. Voor de eindstage zijn dat de onderdelen Praktijk en Reflectie en voor het onderzoek de Paper en de Presentatie. Bij deze examens worden alle onderdelen apart beoordeeld. Elk onderdeel moet met een voldoende zijn beoordeeld om te kunnen komen tot een positief eindoordeel.

Voorwaarde 8: voor de reguliere vierjarige opleiding onderzoeken hoe een beeld van de eindstage uit eerste hand verkregen kan worden

Bij de vorige visitatie bleek dat studenten in de reguliere vierjarige opleiding niet door de opleiding zelf gedurende de eindstage werden gezien. Het panel vroeg zich af hoe de opleiding een adequate beoordeling van de reflectie op de stage kon geven, als zij niet ook zelf uit eerste hand een indruk heeft van het functioneren in de praktijk van de student. Het panel adviseerde daarom te onderzoeken hoe de opleiding toch zelf uit eerste hand een beeld van de praktijk kon krijgen.

Het panel stelt vast dat het inmiddels de praktijk is dat ook studenten van de reguliere vierjarige opleiding die hun eindstage (profielstage) lopen, minimaal één keer worden bezocht in de praktijk door een docent. Per specialisme wordt bepaald welke docent het bezoek doet. Studenten die in het primair onderwijs stagelopen worden bezocht door de docent methodiek primair onderwijs, studenten die in het voortgezet onderwijs stagelopen worden bezocht door de docent methodiek voortgezet onderwijs, etc. Daarnaast wordt de student gevraagd een video van een les te maken. Deze video wordt bekeken en besproken door dezelfde docent en vormt een verplicht onderdeel van het eindstageverslag. Het panel vindt dit een prima strategie van de opleiding om zich zo ook een eigen beeld van het functioneren van de student in de praktijk te vormen.

Tijdens het bezoek gaven docenten aan het bezoek aan de student in de praktijk plezierig te vinden, omdat zij tijdens het voeren van het eindgesprek nu ook beter kunnen plaatsen waarover de stagebegeleider (stagementor) spreekt. Daarnaast ervaren zij door de bezoeken ook een beter contact met de school.

Voorwaarde 9: aantoonbaar vergroten van de toetsdeskundigheid van docenten

Gezien de geconstateerde zwakten in het systeem van toetsing, vroeg het panel in 2022 aandacht voor het aantoonbaar vergroten van de toetsdeskundigheid van docenten.

Het panel is positief over de ontwikkelingen die de opleiding op het vlak van de toetsdeskundigheidsbevordering sinds 2022 heeft laten zien. Zoals onder Voorwaarde 1 al beschreven, hebben docenten binnen de context van het herschrijven van de vakbeschrijvingen gezamenlijke instructie gehad en begeleiding. Verder is tijdens alle docentenvergaderingen en studiemiddagen sinds september 2022 aandacht besteed aan toetsen en beoordelen. Zo is er bijv. een presentatie gegeven over de theorie van het toetsen en hebben docenten in groepjes toetsanalyses uitgevoerd. Ingezet werd hierbij op het uitwisselen van ervaringen en van elkaar leren.

Daarnaast is stevig gestuurd op het verhogen van het percentage docenten met een BKE-certificering. Meerdere docenten hebben daarvoor de docentencursus 'The artist as Teacher' van het KC gevolgd, waarmee zij een Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid (BDB) en een Basiskwalificatie Examinering (BKE) hebben behaald. Ten tijde van de visitatie voor de toets van voorwaarden werkten er 32 docenten voor de opleiding Docent Muziek, waarvan 44 % in 2022 hun BKE al hadden behaald. Sinds 2022 hebben vijf extra docenten hun BKE behaald, waarmee het percentage BKE-gecertificeerde docenten nu is gestegen naar 60%. In studiejaar 2024-2025 volgen bovendien nog zes docenten de cursus en zullen zij die naar verwachting in mei 2025 succesvol afronden. Hiermee zal het percentage BKE-gecertificeerde docenten stijgen naar 79%. Daarnaast zijn er nog vier docenten (voornamelijk freelancers die begin studiejaar 2024-2025 in dienst zijn gekomen) die de cursus zullen volgen in 2025-2026. Daarmee zal het totale percentage uitkomen op maar liefst 91%. De studieleider, ten slotte, heeft in 2022-2023 een Senior Kwalificatie Examinering (SKE)-traject doorlopen en succesvol afgerond.

Het panel complimenteert de opleiding met deze mooie vooruitgang. Het panel is van oordeel dat het team van de opleiding hiermee voldoende is gekwalificeerd om in de nabije toekomst de omschakeling naar leeruitkomsten en de implicaties daarvan voor de toetsing goed vorm te geven en de kwaliteit van de toetsing binnen de opleiding op niveau te houden.

Overwegingen

Het panel heeft de voortgang op de gestelde voorwaarden bestudeerd en is van oordeel dat de bacheloropleiding Docent Muziek (regulier vierjarig en verkort) overtuigend aan alle voorwaarden voldoet. Het panel is zeer te spreken over de gekozen aanpak, waarbij stevig is ingezet op professionalisering van het docententeam en het ontwikkelen van draagvlak en een kwaliteitscultuur enerzijds en het vormgeven van een transparante en deugdelijke opzet van de toetsing volgens de principes van *constructive alignment* anderzijds. Leerdoelen en beoordelingscriteria zijn nu over het algemeen voldoende helder geformuleerd, de onderbouwing van beoordelingen is structureel aanwezig en adequaat, beoordelingscriteria worden consequent gehanteerd, de ontwikkeling van studenten wordt alleen in beoordelingen meegenomen als dit expliciet de bedoeling is, compensatie tussen onderdelen van examens is niet meer mogelijk en de opleiding vormt zich nu ook bij studenten van de reguliere vierjarige opleiding een eigen beeld van het functioneren in de praktijk. De beeldschetsen en prestatieniveaubeschrijvingen in beoordelingsformulieren zijn helder en de weging op de hoofdcriteria is nu duidelijk. Op het niveau van de subcriteria kan dit soms nog verder verduidelijkt worden. Mocht de opleiding er in de nabije toekomst voor kiezen om meer holistisch te gaan beoordelen, dan is het echter raadzaam de subcriteria niet te uitgebreid en fijnmazig te maken. Ten slotte is de positionering van de Examencommissie versterkt en heeft zij een meer proactieve rol aangenomen. Er is een veelbelovende start gemaakt met een evaluatiecyclus waarbij de kwaliteit van de toetsing en (feitelijke uitvoering van) de beoordeling van alle drie de eindexamens wordt geëvalueerd en waarbij ook de kwaliteit van de toetsing van de andere vakken op regelmatige basis wordt geëvalueerd. De evaluatiecyclus kan nog wel verder doorontwikkeld en geïntensiveerd worden. Dit vraagt dan om een betere facilitering van de EC.

Op grond hiervan concludeert het panel dat het systeem van toetsing van de opleiding adequaat is. Het panel complimenteert het team met het elan waarmee het het herstelproces heeft opgepakt.

Conclusie

Het panel concludeert dat Standaard 3 voldoet.

Eindoordeel

Het oordeel van het panel over de bacheloropleiding Docent Muziek is positief.

Bijlagen

Bijlage 1: Visitatiepanel

Naam panellid	Huidige functie en relevante vorige functie(s)
M.M.C.A.M Rutten MSc, Marc (voorzitter)	Onderwijskundige, hoofd kwaliteitszorg en docent Conservatorium Maastricht
Dr. M.L.V. Bremmer, Melissa	Lector Kunsteducatie en docent aan de Master Kunsteducatie Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten
A. van den Bremen BMus, Allerd	Verenigingscoördinator van VLS, de vereniging en vakbond voor muziekdocenten in het onderwijs in Nederland. In die hoedanigheid manager en leidinggevende van de uitvoerende organisatie. Tevens muziekdocent en community muzikant.
R. van Engelenhoven, Rivkah (studentlid)	Muziekdocent VO op het Mercurius College in Delft, alumna bacheloropleiding Docent Muziek Hogeschool Leiden

De commissie werd bijgestaan door drs. G.M. Klerks, extern secretaris gecertificeerd door de NVAO.

Alle commissieleden hebben een verklaring van onafhankelijkheid en onpartijdigheid ingevuld en ondertekend. Deze verklaringen zijn ingeleverd bij de NVAO.

Bijlage 2: Bezoekprogramma

Maandag 24 maart 2025 (ruimte 6.26)		
Tijd		Functie gesprekspartners
09.00-10.15	Vorbereidende panelbespreking	
10.15-10.30	Bezoek Koor Docent Muziek (Studio 4)	Studenten Docent Muziek
11.00 -11.45	Meeting 1 Directie/ Management/ Quality Culture	• Directeur • Adjunct-Directeur • Studieleider Docent Muziek voltijds • Afdelingshoofd Muziekeducatie • Adviseur Quality Culture
11.45-13.00	Panelbespreking en Lunch	
13.00-13.45	Meeting 2 Examencommissie	• Voorzitter Examencommissie • Lid Examencommissie • Lid Examencommissie
13.45- 14.00	Panelbespreking	
14.00- 14.45	Meeting 3 Studenten en Alumni	• Student Bachelor 2 • Student Bachelor 3 • Student Bachelor 3 • Student Bachelor 4 • Student Bachelor 4 • Student Bachelor 1

		• Alumnus Docent Muziek • Alumnus Docent Muziek
14.45-15.30	Panelbespreking / Pauze	
15.30-16.15	Meeting 4; Docenten/ stagebegeleiders/ beoordelaars	• Docent muziek theorie • Docent o.a. methodiek VO, kunst algemeen • Docent methodiek VO, intervisie • Docent zangpracticum en primair instrument Zang • Docent ensemble practicum en praktisch schrijven) • Docent Methodiek VO • Docent onderwijspedagogiek en onderzoeksbegeleider • Stagebegeleider werkveld • Stagebegeleider werkveld
16:15- 16.30	Panelbespreking	
16.30 - 17.00	Optionele bijeenkomst met het management	Indien nodig om onduidelijkheden of openstaande kwesties te verduidelijken
17.00 -18.00	Panelbespreking, opstellen conclusies en voorbereidingen	
±18.00 uur	Feedback sessie	

Bijlage 3: Bestudeerde documenten

- Eindrapportage Bachelor Docent Muziek (stand-van-zakennotitie), maart 2025
- Verbeterplan Toetsing en Beoordeling Bachelor Docent Muziek 2022-2024
- Toetsbeleid Koninklijk Conservatorium, september 2024
- Curriculum Handbook Bachelor of Music in Education/Docent Muziek 2024/2025
- Curriculum Handbook Bachelor of Music in Education/Docent Muziek Verkorte opleiding 2024/2025
- Borgingsdocument kwaliteit toetsen en beoordelen Docent Muziek, Examencommissie Koninklijk Conservatorium 2024
- Formulier Toetsevaluatie Koninklijk Conservatorium voor docenten
- Formulier Toetsevaluatie Koninklijk Conservatorium voor afdelingshoofd/studieleider Docent Muziek 2024-2025
- Annual report Exam Committee KC 2022 – 2023
- Annual report Exam Committee KC 2023 – 2024
- Onderwijs- en Examenregeling Koninklijk Conservatorium 2024-2025 (waarin opgenomen Bachelor Docent Muziek)
- Informatiedocumenten 2024/2025 m.b.t. examens Onderzoek en Profielstage (o.a. handleidingen)
- Feedbackformulieren voor de examens Onderzoek, Openbaar eindrecital en Profielstage Docent Muziek
- Beoordelingsmodellen voor het Onderzoeksexamen, het examen Openbaar Eindrecital en Profielstage
- Feitelijke beoordelingen (ingevulde feedbackformulieren) examens Onderzoek, Openbaar eindrecital en Profielstage Docent Muziek 2024
- Selectie van toetsen en bijbehorende feitelijke beoordelingen uit alle studie jaren